

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю: 014 Середня освіта

галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка (за освітньо-професійною програмою підготовки)

Кваліфікація: Магістр із середньої освіти. Вчитель української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти.

Термін навчання: 1 рік і 4 місяці

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Голова вченої ради _____ проф. Є. Ю. Соболев
(протокол № 10 від 08 лютого 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2023 р.

Ректор _____ проф. Є.Ю. Соболев
(наказ №23/1 - ун від 9 лютого 2023 р.)

Кропивницький – 2023

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант програми, професор кафедри української філології та журналістики ..... (проф. Г. Д. Клочек)
протокол №12/1 від 06 лютого 2023 р.

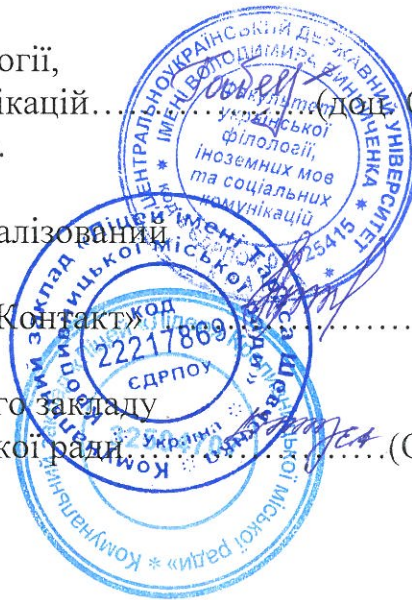
Завідувач кафедри української філології та журналістики..... (доц. О. Л. Кирилук)
протокол №12/1 від 06 лютого 2023 р.

В.о. завідувача кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання ..... (проф. М. В. Фока)
протокол №7/1 від 06 лютого 2023 р.

Декан факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій..... (доц. О. М. Габелко)
протокол №3/1 від 07 лютого 2023 р.

Стейкхолдер, директор НВО «Спеціалізований навчальний заклад «Гармонія» гімназія ім. Т. Г. Шевченка – ЦПВ «Контакт» код 22217869 сдрпоу ..... (Г. Г. Война)

Стейкхолдер, директор Комунального закладу «Ліцей «Лідер» Кропивницької міської ради ..... (О. О. Дубівка)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням Проекту Стандарту зі спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) **поєднана предметна спеціалізація:** 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)) для другого (магістерського) рівня. Програму оновлено відповідно до Професійного стандарту «вчителя закладу загальної середньої освіти», затвердженого Наказом МОН України від 23.12.2020 року № 2736.

Освітня програма зорієнтована на основні положення «Концепції розвитку **Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (на 2018 – 2022 р.р.)**», на основне завдання, що сформульоване у цьому документі таким чином: «виконання реформи МОН України «Нова українська школа», стійка орієнтація на вчительську та суміжні професії, упровадження компетентнісного підходу на основі формування ґрунтовних знань та виховання демократичних цінностей». Особливо важливою для укладачів освітньої програми була орієнтація на вимогу «здійснити загальну переорієнтацію університету на **практичну підготовку нового вчителя відповідно до викликів сучасності; адаптацію випускників до роботи в школі; підвищення якості та розширення спектру педагогічних спеціальностей; інтенсифікацію практичної підготовки вчителя; посилення фізико-математичної, природничої освіти та інформатики; підвищення ролі та значення патріотичної складової в підготовці вчителя; посилення зв'язків університету зі школою; реалізацію європейської стратегії педагогічної освіти**».

Програма розроблена робочою групою в складі:

- 1. Ключек Григорій Дмитрович**, доктор філологічних наук, 10.01.05 – теорія літератури, проф., завідувач кафедри української та зарубіжної літератури; гарант програми;
- 2. Фока Марія Володимирівна**, доктор філологічних наук, 10.01.05 – порівняльне літературознавство, 10.01.06 – теорія літератури, доцент кафедри лінгводидактики та іноземних мов, доцент кафедри української та зарубіжної літератури;-
- 3. Кирилюк Ольга Леонідівна**, кандидат філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент кафедри української мови та журналістики;
- 4. Демешко Інна Миколаївна**, кандидат філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент кафедри української мови та журналістики;
- 5. Гольник Оксана Олександрівна**, кандидат філологічних наук, 10.01.01 – українська література, доцент кафедри української та зарубіжної літератури
- 6. Околітенко Лариса Михайлівна**, вчитель вищої категорії, вчитель української мови та літератури, НВО «Спеціалізований навчальний заклад «Гармонія» гімназія ім. Т. Г. Шевченка - ЦПВ «Контакт» (м. Кропивницький).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Война Галина Георгіївна, кандидат наук з державного управління, директор НВО «Спеціалізований навчальний заклад «Гармонія» гімназія ім. Т. Г. Шевченка – ЦПВ «Контакт» (м. Кропивницький).

Дубівка Олена Олександрівна, директор комунального закладу «Ліцей «Лідер» Кропивницької міської ради.

1. Профіль освітньо-професійної програми поєднує дві предметні спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями):

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

014.021 Середня освіта мова та зарубіжна література (англійська мова)

1 – Загальна інформація	
Повна назва навчального закладу та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, факультет філології та журналістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Другий (магістерський) рівень відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій України Магістр освіти. Вчитель української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури
Офіційна назва освітньої програми	«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, 90 кредитів ЄКТС Термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитовано в 2016 р. Наступна акредитація 2026 р.
Цикл/ рівень	EQF -First cycle /НРК – другий цикл, рівень 7.
Передумови	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; рівень спеціаліста.
Мова(и) викладання	українська, англійська
Термін дії освітньої програми	2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	www.kspu.kr.ua
2. - Мета освітньої програми	
Підготовка конкурентоспроможного, здатного навчатися впродовж усього життя вчителя української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури через опанування фундаментальних основ предметів викладання, розвитку практичних навичок і професійних компетентностей для виконання професійних навчально-методичних, інноваційних завдань у галузі сучасної мовно-літературної освіти в новій українській школі в умовах інтеграції в загальноєвропейський освітній простір	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<i>Об'єкти вивчення та/або діяльності:</i> лінгвістичний і літературознавчий науковий дискурс, основні мовно-дидактичні та літературно-освітні теорії, концепції, ідеї, інноваційні технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури для формування ключових фахових компетентностей, які дозволять успішно працювати в умовах Нової української школи. <i>Цілі навчання:</i> формування в магістрантів системних знань, умінь та навичок для використання в професійній діяльності у сфері методики навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теорія філологічної

	<p>науки і теорія наукових галузей, які відповідають предметній спеціалізації (українська мова і література; англійська мова і зарубіжна література).</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> традиційні та інноваційні, зокрема технології інтенсивного навчання, проєктної освіти та ін., що передбачає особистісно орієнтований, діяльнісний, творчий підходи, інтеграцію наукової та навчальної діяльності.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> мультимедійне оснащення, комп'ютерні й мережеві програмовані пристрої.</p> <p><i>Співвідношення обсягів обов'язкової та вибіркової частин:</i> 2,3:1</p> <p><i>Частка виробничої практики:</i> 14,4 кредита ЄКТС (16%)</p> <p><i>Співвідношення компонентів «українська мова і література» та «англійська мова і зарубіжна література» складає 69,44 на 30,56%</i></p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі філології та методики викладання в загальноосвітніх навчальних закладах.
Особливості програми	<p>Програма передбачає глибокі наукові знання з філології та методики викладання мови і літератури в середніх та вищих освітніх закладах різного типу на засадах вимог Нової української школи. Така орієнтація передбачає: 1) теоретичне осягнення лінгвістичних та літературознавчих проблем, зокрема сучасного стану наукової думки; 2) знання української мови в практичному, діахронному, стилістичному, соціокультурному аспектах; 3) знання української та зарубіжної художньої літератури в історико-культурному, рецептивному, компаративістському аспектах; 4) мистецтво професійної, міжособистісної, міжкультурної та масової комунікації в усній і писемній формі; 5) оволодіння інноваційними технологіями здобування мовно-літературної освіти.</p> <p>Спеціальна підготовка з теорії та методики англійської мови і світової літератури (у межах поєднаної предметної спеціалізації).</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Магістр може працювати в загальноосвітніх школах, гімназіях, ліцеях (учителем української мови і літератури та англійської мови і світової літератури, педагогом-організатором); в інших закладах освіти I–III рівнів акредитації.</p> <p>Перекладач з англійської на українську та навпаки – з української на англійську.</p>
Подальше навчання	Мають право навчатися на третьому освітньому-науковому рівні вищої освіти – докторантурі; а також у магістратурі в будь-якій галузі, крім медицини та юриспруденції.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та праксеологічний підходи. Лекції, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота з

	використанням наукових джерел, підручників, посібників, серед них електронних, можливостей дистанційного навчання, консультації з викладачами, виконання творчих і дослідницьких проектів, виробничих практик, підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності студентів, безперервний моніторинг якості освітніх послуг: поточний, поетапний, тематично-модульний, підсумковий контроль, письмові та усні экзамени; тестування, написання есеїв, підготовка ІНДЗ (навчальних проектів), мультимедійних презентацій, виконання творчих завдань, колоквиуми, залік з педагогічної практики.
6 - Програмі компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, методики навчання мови та літератури в середній школі, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі. Уміння орієнтуватися в практичній роботі учителя-словесника на методичні вимоги НУШ (нової української школи).
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Розвинута національна свідомість, розуміння високої ролі мовно-літературної освіти у формуванні громадянської, культурно-інтелектуальної зрілості громадянина України. ЗК 2. Здатність спілкуватись українською державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 3. Володіння англійською мовою на рівні B2. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК 7. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 8. Уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 12. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, визначені в концепції Нової української школи. ФК 2. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання.

ФК 3. Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

ФК 4. Володіння методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик.

ФК 5. Здатність застосовувати на практиці знання про системологічну теорію літературного твору та методи аналізу художнього тексту з рецептивних позицій.

ФК 6. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови і літератури та англійської мови і світової літератури, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.

ФК 7. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури, англійської мови і світової літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури, англійської мови і світової літератури.

ФК 8. Здатність вільно володіти українською і англійською мовами, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну та мовленнєву компетенції в процесі фахової й міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних ситуаціях.

ФК 9. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 10. Здатність орієнтуватися в українській філологічній науці на тлі світової (від давнини до сучасності), вміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 11. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою та любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

ФК 12. Здатність докритичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови і літератури та англійської мови і світової літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів розв'язання проблем у навчально-виховному процесі.

ФК 13. Здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження в галузі філології, застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ФК 14. Здатність створювати й доцільно використовувати

	<p>сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.</p> <p>ФК 15 Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.</p> <p>ФК 16. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.</p>
7 – Програмні результати навчання (ПРН)	
Знання та розуміння	ПРН-З 1. Демонструвати глибокі знання основних гуманітарних теоретичних дисциплін, розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації. Використовувати філософські ідеї у власних дослідженнях. Знати правові та етичні норми, які регулюють міжособистісні відносини в професійних колективах.
	ПРН-З 2. Виявляти глибокі знання й критичне осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки; знання мовознавчих та літературознавчих дисциплін в синхронії та діахронії; усіх розділів української лінгвістичної науки та історії української літератури, знати методологію мовознавчих та літературознавчих дослідженьв обсязі, необхідному для розв'язання професійних науково-дослідних, науково-педагогічних та навчально-методичних завдань.
	ПРН-З 3. Виявляти знання теорії, методологічних основ і категорій педагогіки та психології середньої школи, розуміти процеси управління структурними ланками освіти, педагогічним процесом; здатність ефективно здійснювати комунікативно-навчальні функції (з охопленням інформаційного, мотиваційно-стимульовального та контрольного-коригувального компонентів); планувати й творчо конструювати робочий процес загалом, реалізовувати плани з урахуванням особливостей типу закладу освіти; творчо розв'язувати методичні завдання в процесі роботи, вносити до планів науково виважені корективи з метою досягнення бажаного результату.
	ПРН-З 4. Володіти різноплановими методами і способами перевірки знань з української мови і літератури та англійської мови і світової літератури з урахуванням нових освітніх та інформаційних технологій, сучасних засобів навчання тощо. Постійно вдосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень.
	ПРН-З 5. Усвідомлювати проблеми сучасної лінгвістики; розуміти специфіку мовних картин світу й відповідних особливостей мовної поведінки носіїв; знати принципи лінгвістичного аналізу тексту, розрізняти лінгвальні та екстралінгвальні чинники; засвоїти знання про мову

	як суспільне явище, її зв'язок з мисленням, культурою та розвитком народу; про походження та розвиток мови, знати історію лінгвістичних учень і методологію мовознавчих досліджень.
	ПРН-З 6. Виявити глибоке усвідомлення закономірностей розвитку і функціонування української мови, зокрема української літературної мови; знання про систему мови, її рівні, зв'язок підсистем мови, основні одиниці мови та мовлення; знати про сучасні напрями в науці про мову (комунікативний, функціональний, соціолінгвістичний, крос-культурний тощо) та їх значення для практики навчання мови та літератури; вільно орієнтуватися в українській лексикографії.
	ПРН-З 7. Володіти тріадою основних тісно пов'язаних між собою компетентностей, які вирішує літературна освіта, а саме: розуміння тексту – уміння його аналізувати – уміння творити текст. Знати найкращі твори вітчизняної і світової літератури. Виявляти знання про літературу як вид художньої творчості, її пов'язаність з історією та станом духовної культури народу; обговорювати й аналізувати твори сучасної та класичної літератури з погляду їхнього ідейно-естетичного змісту, композиційних та індивідуально-стильових особливостей; вільно володіти принципами та методами літературознавчого аналізу художнього тексту та інтерпретації літературного твору; демонструвати глибоке знання проблеми вивчення літературних напрямів, стилів, системи художніх образів і жанрів, сюжетно-композиційних особливостей творів, засобів художньої виразності. Виявляти розуміння еволюційного шляху розвитку вітчизняного і світового літературознавства, мати уявлення про поетику літературного твору, художнього тексту, про множинність його інтерпретацій, варіативність підходів. Мати базові знання з компаративної поетики.
Застосування знань та розумінь	ПРН-У-1. Уміти розробляти систему заходів для забезпечення належного освітнього середовища, відповідно до норм безпеки життєдіяльності, ергономіки та сучасних технологій отримання знань.
	ПРН-У-2. Організовувати різні форми і способи навчальної, навчально-методичної, наукової, творчої та інших видів діяльності в галузі філології чи педагогіки.
	ПРН-У-3. Забезпечувати навчально-виховний процес необхідною навчально-методичною документацією: програмами, планами, інноваційними проектами тощо.
	ПРН-У-4. Уміти працювати з науковою та навчально-методичною літературою, узагальнювати й класифікувати емпіричний матеріал, розв'язувати завдання пошукового та проблемного характеру тощо. Організовувати перспективне планування потреб у навчальній, навчально-методичній, науковій чи художній літературі.
	ПРН-У-5. Виявляти спроможність працювати самостійно та в групі, уміти отримати результат завдяки професійній сумлінності, унеможливити плагіат. Володіти професійними якостями вчителя-філолога, серед яких

	особливо значущою є володіння мистецтвом усного слова, про що наголошував Василь Сухомлинський, стверджуючи, що «слово – основна зброя вчителя».
	ПРН-У-6. Пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти рідної мови, пропагувати культуру української мови, систематично підвищувати свій фаховий рівень; застосовувати раціональні засоби пошуку, відбору та використання інформації, орієнтуватись у новинках мовознавства та літературознавства.
	ПРН-У-7. Володіти іноземною мовою; уміти вести іноземною мовою бесіду-діалог наукового та навчально-методичного характеру, користуватися правилами мовного етикету, читати літературу зі спеціальності, перекладати тексти філологічної проблематики, складати анотації, реферати, наукові виступи іноземною мовою.
	ПРН-У-8. Ефективно застосовувати ІКТ-технології в науково-дослідній і навчально-педагогічній діяльності.
	ПРН-У-9. Виявляти вміння та компетенції для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду на засадах усвідомлення нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці; мати стресостійкість.
	ПРН-У-10. Уміти аналізувати досвід роботи, здійснювати самоконтроль, самооцінку, саморегуляцію, виділяти та переборювати недоліки в професійній діяльності.
	ПРН-У-11. Виявляти здатність управляти процесами навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості учня.
	ПРН-У-12. Уміти керувати методичними об'єднаннями філологів або класних керівників.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Реалізацію освітньої програми забезпечують на 100% фахівці вищої та найвищої кваліфікації, з-поміж яких професори, доктори наук та доценти, кандидати наук.
Матеріально-технічне забезпечення	Стипендіальне забезпечення, гуртожиток, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у розв'язанні проблемних ситуацій. Обладнані мультимедійними проекторами аудиторії, комп'ютерні класи.
Інформаційне навчально-методичне забезпечення та	Бібліотека: - ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання он-лайн-ресурсів; - бронювання книг он-лайн; - доступ до електронних журналів; - доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; - технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу. Академічна підтримка - консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій. Методичне забезпечення дисциплін на освітніх платформах Вікі і Moodle.

9 – Академічна мобільність		
Національна мобільність	кредитна	Можливість переведення з одного навчального закладу в інший (у межах України) за умови перезарахування кредитів.
Міжнародна мобільність	кредитна	На підставі двосторонніх угод між ЦДУ ім. В. Винниченка та закордонних навчальних закладів, а також за участі в програмах академічної мобільності ERASMUS+ та інших.
Навчання здобувачів вищої освіти	іноземних	--

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

1. Обовязкові освітні компоненти

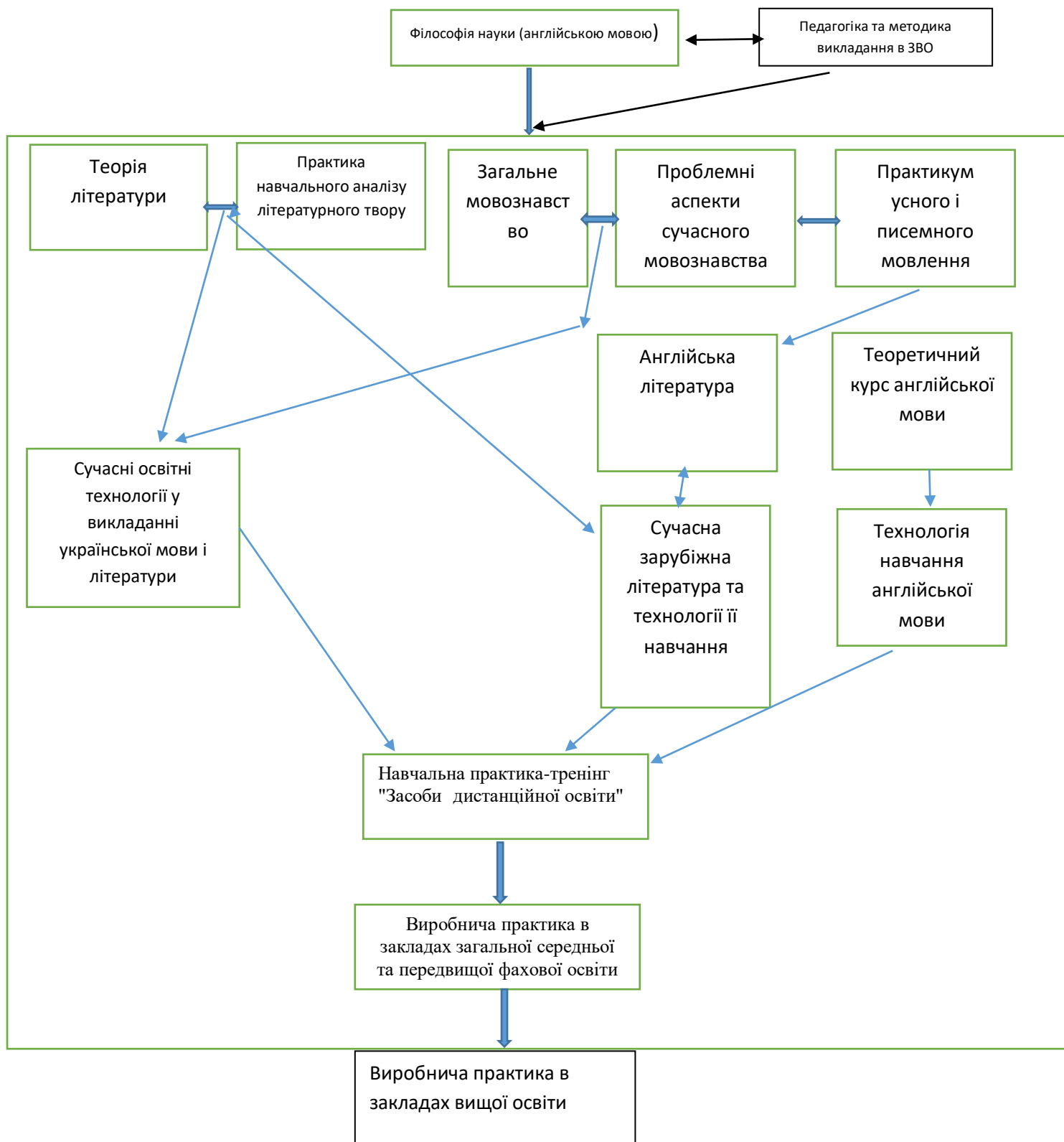
Цикл професійної підготовки

1.1 Дисципліни професійної підготовки

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
ОК 1.	Філософія наукового пізнання (англійською мовою)	3	Залік
ОК 2	Педагогіка та методика викладання в ЗВО	3	Залік
ОК 3	Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури	3.5	Залік
ОК 4	Теорія літератури	3.5	Екзамен
ОК 5	Загальне мовознавство	4	Екзамен
ОК 6	Сучасна зарубіжна література та технології її навчання	3	Д-залік
ОК 7	Англійська література	3	Екзамен
ОК 8	Теоретичний курс англійської мови	4	Екзамен
ОК 9	Технології навчання англійської мови	3	Д-Залік
ОК 10	Практика усного та писемного мовлення	5	Екзамен
Всього		34.5	
1.2. Дисципліни практичної підготовки			
	Мовно-літературні практики	7.5	Екзамен
ОК 11	Проблемні аспекти сучасного мовознавства	3.5	Екзамен
ОК 12	Практика навчального аналізу літературного твору	4	Екзамен
ОК 13	Навчальна практика-тренінг «Засоби	1.5	Залік

	дистанційної освіти»		
ОК 14	Виробнича практика	4.5	Д-Заліки
	Виробнича практика в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти	10.5	Залік
	Виробнича практика в закладах вищої освіти	7.5	Залік
Всього		27	
1.3. Кваліфікаційна робота			
ОК 15	Написання дипломної (кваліфікаційної) роботи	3	
Всього		3	
2. Вибіркові освітні компоненти			
ВК 1	Дисципліна з каталогу	4.5	Залік
ВК 2	Дисципліна з каталогу	4.5	Залік
ВК 3	Дисципліна з каталогу	4.5	Залік
ВК 4	Дисципліна з каталогу	4.5	Залік
ВК 5	Дисципліна з каталогу	4.5	Залік
Всього		22.5	
Всього за циклом		87.0	
Атестація			
А-1	Захист дипломної (кваліфікаційної) роботи	1.5	
А-2	Кваліфікаційний екзамен	1.5	
Всього		3	
РАЗОМ теоретичної підготовки		60	
РАЗОМ практичної підготовки		30	
РАЗОМ теоретичної і практичної підготовки		90	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

1. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми галузі знань 01 Освіта/Педагогіка (за освітньо-професійною програмою підготовки), спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціалізації 014.01 Середня освіта (Українська мова та література), поєднаної предметної спеціалізації 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)) проводиться у формі державного кваліфікаційного екзамену з поєднаної предметної спеціалізації та захисту магістерської (кваліфікаційної) роботи; завершується видачею документа державного зразка про присудження йому ступеня магістра освіти із присвоєнням кваліфікації: Магістр освіти. Вчитель української мови і літератури та англійської мови і світової літератури.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

1. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програм

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ВД 1	ВД 2	ВД 3	ВД 4	ВД 5
ЗК 1	+		+		+	+	+		+		+						+	+	+	
ЗК 2			+			+	+		+		+	+								
ЗК 3			+	+									+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 4	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 8			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ЗК 10	+	+	+				+	+		+	+	+	+			+	+	+	+	
ЗК 11	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 12	+		+	+	+	+	+	+				+					+	+	+	
ФК 1			+	+	+		+	+			+		+	+		+	+	+	+	
ФК 2			+							+	+					+	+	+	+	
ФК 3				+	+	+	+	+	+			+		+	+		+	+	+	
ФК 4	+			+	+	+	+	+				+		+	+		+	+	+	
ФК 5				+	+			+						+			+	+	+	
ФК 6			+					+			+					+	+	+	+	
ФК 7			+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 8			+			+	+						+		+	+	+	+	+	
ФК 9			+								+		+			+	+	+		
ФК 10	+		+	+	+	+	+					+					+	+	+	
ФК 11	+		+	+	+	+	+	+			+						+	+	+	
ФК 12	+		+								+					+	+		+	
ФК 13			+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+		+	
ФК 14			+							+	+					+				
ФК 15			+								+					+	+			
ФК 16			+								+	+				+				

2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ВД 1	ВД 2	ВД 3	ВД 4	ВД 5
ПРН-3-1	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	
ПРН-3-2				+	+	+	+	+				+	+	+	+			+	+	
ПРН-3-3	+		+								+					+		+		
ПРН-3-4	+		+								+		+			+		+		
ПРН-3-5						+	+		+			+			+			+	+	
ПРН-3-6						+	+		+			+								
ПРН-3-7				+	+			+	+			+		+				+	+	
ПРН-У-1		+	+								+					+				
ПРН-У-2	+		+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+				
ПРН-У-3			+								+					+				
ПРН-У-4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-У-5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН-У-6				+	+	+	+	+	+			+		+	+	+				
ПРН-У-7													+	+		+				
ПРН-У-8			+							+	+					+	+			
ПРН-У-9		+									+									
ПРН-У-10		+	+								+					+	+	+	+	
ПРН-У-11			+													+				
ПРН-У-12			+													+				

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта
ЦДУ ім. В.Винниченка

Гарант програми – проф. Г.Д. Ключек

Цікаво було познайомитися з освітньо-професійною магістерською програмою, за якою готуються майбутні вчителі-словесники українських шкіл. При цьому мала можливість співставити цю програму з відповідними програмами, що є дієвими у Варшавському університеті.

Вражає величезна кількість компетентностей, на засвоєння яких зорієнтована програма. Причому, вони ще й рубриковані – «Інтегральна компетентність», «Загальні компетентності» і т.д.

На мою думку така величезна кількість компетентностей не дає змогу сконцентруватися на основних, до того ж, ті **основні** компетентності, якими повинен володіти вчитель української мови та літератури, і, за сумісництвом, ще й вчитель англійської мови та літератури, не зазначені. Однак, вдаючись до таких зауважень, розумію, що в даному випадку мені варто дотримуватися принципу «В чужий монастир не йти зі своїм статутом». Вочевидь, така кількість компетентностей – це обов'язковий канон, дотримання якого вимагається «зверху».

То ж зупинюся лише на основному розділі освітньої програми – **«Перелік компонентів...»**.

Серед навчальних дисциплін українського циклу вельми доцільними для підготовки вчителя-словесника є такі навчальні предмети як «Теорія літератури» (я знайома з навчальним посібником Г.Д. Ключека «Синергія літературного твору», в якому новаційно чи не вперше в європейському літературознавстві розроблена «теорія літературного твору»).

Викликає схвалення наявність таких «мовних» дисциплін як «Загальне мовознавство» та «Проблемні аспекти сучасного мовознавства».

Відчувається відсутність дисциплін, які озброювали б майбутніх учителів-словесників уміннями та навчаннями у викладанні мови та літератури. Судячи з назви, така дисципліна як «Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури» тільки частково вирішує цю проблему. Дуже важливо озброювати майбутніх учителів методичними знаннями та навчаннями, які давали б йому можливість оволодіти тонким мистецтвом аналізу літературного твору.

Тому рекомендувала б замінити навчальну дисципліну «Українська літературна критика» на дисципліну, скажімо, такого характеру: «Методика навчального аналізу літературного твору». А навчальний курс «Українська літературна критика» разом, до речі, з навчальним курсом «Проблеми мовно-літературної освіти» перенести у розділ «Вибіркові дисципліни».

До речі, недоліком освітньої програми є відсутність переліку вибірових дисциплін.

Відомо, що в європейських університетах у програмі підготовки вчителів є обов'язковими навчальні дисципліни, які розвивають уміння і навички педагогічних комунікацій (йдеться про дисципліну «Педагогічна риторика»). В рецензованій програмі такої дисципліни немає – і це є теж недоліком.

Стосовно «англійського» циклу дисциплін, то запитання викликає ОК10 «Англійська література». Він видається зайвим при наявності такої дисципліни як «Сучасна зарубіжна література та технології її навчання».

Мої зауваження – це спостереження у певному розумінні посторонньої людини. Проте я їх зробила, орієнтуючись на практику європейського університету.

І то Ваша, шановні колеги, справа, як до них поставитися.

З повагою -

Prof. dr hab. Walentyna Sobol

redaktor naczelny rocznika "Studia Polsko-Ukraińskie"

Katedra Ukrainistyki

Uniwersytet Warszawski

wsobol@uw.edu.pl

Stwierdzam własnoręczność podpisu

Data 20.12.2022r.
DZIEKANAT podpis
WYDZIAŁU LINGWISTYKI STOSOWANEJ
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO
Kierownik
Małgorzata Cenajek

ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література та
Англійська мова і зарубіжна література)»
ЦДУ ім. В. Винниченка

До поєднання в одній освітній програмі двох спеціальностей – вчитель української мови і літератури та вчитель англійської мови і зарубіжної літератури – треба ставитися позитивно.

Я – вчитель математики. Але як директор ліцею часто відвідую уроки вчителів української мови та літератури. І їх професійний рівень визначаю по тому, наскільки вони вміють зацікавити учнів як біографією письменника, так і твором, який вивчається на уроці.

Вчитель-мовник має бути як для учнів, так і для інших учителів прикладом того, як треба володіти мовою – яскравим та образним словом.

Серед навчальних дисциплін, що прописані в освітній програмі, я не бачу таку дисципліну, яка розвивала б у майбутніх учителів-словесників усно-мовні уміння та навички. Можливо, такі уміння та навички формуються при засвоєнні мовних та літературних дисциплін, що є в переліку.

Загалом освітньо-професійна програма створює позитивне враження. Знаючи високий професійний рівень викладачів факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій нашого університету, я переконана, за цією програмою буде підготовлено для сучасної української школи багато вчителів-словесників – справжніх майстрів своєї справи.

Дубівка

Дубівка Олена Олександрівна,
директор комунального закладу
«Ліцей «Лідер» Кропивницької міської ради»

21 березня 2023 року

ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»
ЦДУ ім. В. Винниченка

Вчитель української мови і літератури є головною фігурою в кожному педагогічному колективі. Пояснюється це багатьма чинниками – і тим, що знання учнями рідної мови та літератури завжди буде головним показником рівня навчальної успішності школи, і його провідною роллю учителя-словесника в патріотичному вихованні. Особливо ж його роль є значущою в теперішній час – у час війни з рашистською ордою, коли виховання високої національної свідомості є першочерговим завданням нашої школи.

Хочу відзначити, що спеціальність «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» приваблює поєднанням двох спеціальностей. Учитель-словесник, який володіє двома мовами – українською та англійською – завжди буде потрібний у кожній школі. Суспільний статус такого вчителя, який окрім рідної мови володіє англійською мовою як мовою міжнародного спілкування є високим.

Як директор школи, я часто відвідую уроки наших учителів-словесників, сама маю філологічну освіту, тому знаю, які професійні компетентності є особливо важливими. Перша з них – глибоке знання свого предмету викладання. Зрозуміло, що основні знання зі свого предмету він отримує, навчаючись за програмами бакалаврату. Завдання ж магістерського курсу полягає у їх поглибленні та в набутті практичних навичок. З цієї точки зору треба, на мою думку, схвалити спрямованість освітньої програми на те, щоб студенти набували якомога більше практичних умінь та навичок.

Серед професійних компетентностей особливо важливою є уміння аналізувати твір таким чином, щоб учень набував здатності глибоко розуміти художні тексти – лише в цьому випадку він зможе стати кваліфікованим читачем. А це означає, що він сформується як громадянин високої культури.

Рекомендую укладачам програми ввести навчальні дисципліни, які давали б студентам поглиблені знання про життя і творчість окремих класиків нашої літератури – напр., Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Ліни Костенко... Вочевидь, це можна зробити за рахунок дисциплін вільного вибору.

Схвалюю аналізовану освітньо-професійну програму.

Война Галина Георгіївна,

кандидат наук з державного управління,

директор НВО «Спеціалізований навчальний

заклад «Гармонія» гімназія ім. Т. Г. Шевченка –

ЦПВ «Контакт» (м. Кропивницький).

20 березня 2023 року

ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Центральноукраїнського державного університету ім. В. Винниченка

Вважаю, що поєднання кваліфікацій «Вчитель української мови і літератури» та «Вчитель англійської мови і зарубіжної літератури» є доцільним з багатьох причин – не буду їх перераховувати через їх очевидність.

Мої міркування стосуватимуться **другого** розділу Освітньої програми, в якому здійснено перелік навчальних дисциплін, які належить засвоїти майбутнім учителям мови і літератури. При цьому виходжу зі своєї багатолітньої роботи вчителя-словесника.

Немає сумніву, що такі дисципліни як «Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури» (ОК2), «Теорія літератури» (ОК3), «Загальне мовознавство» (ОК5) є доцільними в підготовці вчителів-філологів.

З досвіду знаю, що успішне викладання в школі навчального предмету «література» потребує від учителя широкого спектру важливих компетентностей, а саме: розуміння «таємниць» художності літературного твору (а цього розуміння дуже складно досягати!), багатьох тонкощів методики викладання літератури, актуальність яких посилюється тим, що сучасні учні мало читають і у них втрачений інтерес до літератури. Через те зацікавити їх художнім твором, викликати в них інтерес до читання потребує таких умінь та навичок, які дозволили б вибудувувати урок як твір мистецтва. Окрім того, вчитель літератури має бути риторичною особистістю, тобто володіти мистецтвом комунікації. Глибоко переконана, що зацікавити художнім твором, вибудувати урок літератури як твір мистецтва, може лише риторична особистість учителя.

Виходячи зі сказаного, **радила б творцям програми ввести в перелік компонентів ОП такі дисципліни, які розвивали б у студентів розуміння художнього тексту, озброювали б його уміннями та навичками навчального аналізу літературного твору.** Лише в такому випадку освітня програма другого (магістерського) рівня літературної освіти буде забезпечувати підготовку високопрофесійного вчителя літератури.

20 грудня 2023 року

Соколова Віра Володимирівна,
Заслужений вчитель України, вчитель
навчально-виховного комплексу
«Спеціалізований загальноосвітній
навчальний заклад I-III ступенів № 26»
virasokolova19@gmail.com